30.1.2019

Hallintovaliokunta

HE 137/2018 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi reservipoliisista ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL ry lausuu hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi reservipoliisista ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi seuraavaa:

Lähtökohtaisesti JHL suhtautuu hallituksen esitykseen reservipoliiseista kielteisesti. JHL tunnistaa kuitenkin tarpeet varautua tilanteisiin joissa yhteiskuntarauha on kriittisesti koetuksella, jota voidaan pitää poikkeustilana ja virkapoliisien resurssit tilanteeseen nähden ovat riittämättömät. Tällaiset tilanteet tulisi ns. rauhan aikana pyrkiä hoitamaan virka-apuna Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen ja mahdollisesti Tullin osalta. Normaalitoiminnassa jo nyt käytössä olevan PTR- toiminnan laajentaminen nähdään hyvänä mallina reagoida yhteiskuntarauhan kannalta merkittäviin poikkeamiin rauhan aikana.

JHL näkee hyvänä PTR- toimintamallissa virkavastuupuolen merkittävästi paremman toteutumisen, sekä myös osaamisen tason. Erityisesti jos tuota mallia vertaa reservipoliisiin rekrytoitavaan rivikansalaiseen, joka olisi täysin virkapoliisin vastuulla, jota ei voi pitää millään muotoa hyvänä ratkaisuna. Hankalaksi tuon vastuun ottamisen reservipoliisista tekee voimankäyttövälineiden yleensä ja erityisesti aseistuksen käyttö reservipoliisin osalta.

Nykyistä virka-apujärjestelmää kuten Puolustusvoimia ja varusmiesten käyttöä joissakin tilanteissa, kuten esim. laajemmat etsinnät voitaisiin hyvin jatkaa ja ehkä laajentaakin.

Haasteelliseksi reservipoliisin osalta asian tekee kokemattomuus ja osaamisen puute. Edellä mainittuun haasteeseen on vaikea vastata, mutta jos reservipoliisin toiminta rajattaisiin vain ei rauhan aikaan, voitaisiin reservipoliisin osalta järjestää jonkinlaisia harjoituksia, kuten Puolustusvoimissa reserviläisille.

JHL - Julkisten ja hyvinvointialojen liitto
JHL - Förbundet för den offentliga sektorn och välfärdsområdena
Sörnäisten rantatie (Sörnäs strandväg) 23, 00500 Helsinki, PL/Pb 101, 00531 Helsinki
Puh./Tfn 010 770 31, Telefax 010 7703 330

www.jhl.fi

Selkeää toimintamallin muutosta kaipaa myös mahdollisuus käyttää Poliisiopiston opiskelijoita reservipoliiseina, jota JHL pitää erityisen kehitettävänä vaihtoehtona, vaikkakin asia vaatii lakimuutoksen.

Yhtenä huomiona esityksessä mainitun liikkuvan poliisin resurssin häviämisestä JHL voi todeta, että vaikka liikkuva poliisi omana yksikkönään hävisikin, niin ei se resurssi sinänsä ole kokonaan hävinnyt vaan kohdentunut hieman toisin.

Suurimpana ongelmana koko kysymyksessä JHL näkee poliisin supistuneet resurssit. Jota voi kovasti ihmetellä, kun poliisin resurssiasiaa tarkastelee toimintaympäristön ja turvallisuusympäristön näkökulmista ja vertaa siihen reagointia esimerkiksi pohjoismaalaisittain. Varsinaista reservipoliisikysymystä tämä resurssivajeen poistaminen ei ratkaisisi.

Lopuksi JHL toteaa, että oikeusvaltion periaatteisiin ja toimivuuteen kuuluu vahvasti julkisen vallan käyttö, sekä virkamiesten asemaan liittyvät selkeät vastuut ja velvollisuudet. JHL ei kannata perustuslaissakin määritellyn julkisen vallan siirtämistä poliisilta siviileille vastuukysymysten hajoamisen ja epäselvyyksien välttämiseksi.

Helsingissä 30.1.2019

Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL ry

Päivi Niemi-Laine
puheenjohtaja

Håkan Ekström
toimialajohtaja

Lisä- yhteystiedot: sopimustoimitsija Jorma Viiala, jorma.viiala@jhl.fi, p. 040 310 1215